

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลาเพื่อเปรียบเทียบความต้องการบริการด้านสาธารณสุข จำแนกตามเพศ การศึกษา รายได้ อายุ อาชีพ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา และเพื่อศึกษาข้อเสนอนะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่มีต่อการบริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลเมืองอ่างศิลาโดยเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ และจากการสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา จำนวน 29,284 คน (เทศบาลเมืองอ่างศิลา, 2554)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่เดินทางมาใช้บริการเทศบาลเมืองอ่างศิลา ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973, pp. 886-887 อ้างถึงใน ปทุมรัตน์ รัตนธรี, 2550, หน้า 37)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า

จากสูตร สามารถแทนค่าได้ดังนี้

N = 29,284 คน

e = .05 (คลาดเคลื่อนได้ 5% หรือ .05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{29,284}{1 + 29,284 (.05)^2}$$

$$= 395$$

กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 395 คน ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน

วิธีการเลือกตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบบวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเป็นการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง กับประชากรในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนขนาดตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละตำบล}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{ตำบลอ่างศิลา} = \frac{400 \times 5,281}{29,284} = 72.13 \text{ หรือประมาณ } 72 \text{ คน}$$

$$\text{ตำบลบ้านปึก} = \frac{400 \times 6,639}{29,284} = 90.68 \text{ หรือประมาณ } 91 \text{ คน}$$

$$\text{ตำบลห้วยกะปิ} = \frac{400 \times 10,483}{29,284} = 143.19 \text{ หรือประมาณ } 143 \text{ คน}$$

$$\text{ตำบลเสม็ด} = \frac{400 \times 6,881}{29,284} = 93.98 \text{ หรือประมาณ } 94 \text{ คน}$$

สุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา ได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบลดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
อ่างศิลา	5,281	72
บ้านปึก	6,639	91
เสม็ด	10,483	143
ห้วยกะปิ	6,881	94
รวม	29,284	400

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) การเลือกผู้ตอบแบบสอบถามในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีจับสลากจากจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประชากรในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา ตามลักษณะตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ อาชีพ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับความต้องการบริการด้านสาธารณสุข 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านงานป้องกันและควบคุมโรค ด้านงานส่งเสริมสุขภาพ ด้านงานรักษาความสะอาด ด้านรักษาพยาบาล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 42 ข้อ ลักษณะแบบวัด ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับความต้องการบริการด้านสาธารณสุข โดยให้ผู้เลือกตอบได้ 4 ระดับ คือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ต้องการน้อย ต้องการน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ต้องการมากที่สุด	ให้	4 คะแนน
ต้องการมาก	ให้	3 คะแนน
ต้องการน้อย	ให้	2 คะแนน
ต้องการน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงการบริการด้านสาธารณสุข 5 ด้าน คือ ด้านรักษาพยาบาล ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านรักษาความสะอาด ด้านป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง ความต้องการ และการบริการด้านสาธารณสุข จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการบริการด้านสาธารณสุขที่ 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านรักษาความสะอาด ด้านรักษาพยาบาล และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่า ครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่มีความชำนาญในการศึกษาตรวจสอบ Content Validity จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

3.1 นายทวีป กรณียกิจ นายกเทศมนตรีเมืองอ่างศิลา

3.2 ร.ต.ท.หญิง ชรัสดา เจริญพิภพ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองอ่างศิลา

3.3 ดร.กิตติเชต ไกรवास อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .97 ซึ่งแสดงว่า แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1984) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานกับอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อเป็นผู้ช่วยผู้วิจัย

2. จัดอบรมให้กับผู้ช่วยผู้วิจัยในการรวบรวมข้อมูลได้เข้าใจในประเด็นในการสอบถาม ตลอดจนได้ฝึกหัดวิธีการสอบถามก่อนที่จะไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ผู้ช่วยวิจัยได้สอบถามประชาชนในแต่ละตำบลรวมทั้งสิ้น 400 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้เวลาในการดำเนินการ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555-ธันวาคม พ.ศ. 2555

3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชน จำแนกตามเพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ อายุ และการรับรู้ข่าวสาร

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ อาชีพ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาลักษณะของประชากรโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามต้องการบริการสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลาโดยใช้สถิติความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

1.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา ระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ และการรับรู้ข่าวสาร โดยการทดสอบค่าที (t-test)

1.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา ระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ อายุ เพศ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA)

1.5 สรุปผลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำมาเป็นข้อมูลอภิปรายผล

2. เกณฑ์การแปลผล

นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยมีเกณฑ์ในการแปลความ ดังนี้
ในการแปลความหมายของคะแนน ระดับความต้องการเกิดจากการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบว่าอยู่ใน
ระดับใด จากการจัดกลุ่มคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ซึ่งมีการจัดช่วงกลุ่มคะแนนดังนี้

2.1 หาพิสัย (Range) จากคะแนนที่ได้รับการสอบถามโดยนำ คะแนนสูงสุด-คะแนน
ต่ำสุด 4-1

2.2 หาอันตรภาคชั้น (Interval) โดยการกำหนดพิสัยหารด้วยจำนวนชั้นเท่ากับ
4 ระดับ

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4-1}{4} \\ &= .75\end{aligned}$$

3. เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความ

การจัดช่วงกลุ่มคะแนนของระดับความต้องการมีการแปลความหมายของค่าคะแนน
เฉลี่ยเป็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง ประชาชนมีระดับความต้องการบริการด้านสาธารณสุข
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง ประชาชนมีระดับความต้องการบริการด้านสาธารณสุข
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง ประชาชนมีระดับความต้องการบริการด้านสาธารณสุข
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง ประชาชนมีระดับความต้องการบริการด้านสาธารณสุข
อยู่ในระดับมากที่สุด